

UNIDADE 4. EXERCICIOS DE AUTOAVALIACIÓN.

Πρῶξις 1

1. Tendo en conta os seguintes xenitivos de singular da 3ª declinación, descubre a súa raíz e o nominativo e acusativo de singular
γυναικός, ὄριθος, βασιλέως, μύς, φύλακος, ὀνόματος, ὀπός, αἰγός.
2. Analiza morfoloxicamente as seguintes palabras, indicando caso, número, xénero e declinación
ἀνὴρ   ὀνόματα   γέρων   σάρκες
σώματι   ὄριθα   παίδων   πυρί
3. Con que palabras do exercicio anterior están relacionadas etimoloxicamente os seguintes helenismos: *pediatra*, *pirómano*, *sarcófago*, *ornitólogo*, *onomástica*, *poliandria*.
4. Traduce as seguintes expresións.
  - a) Εἰς τὴν οἰκίαν.
  - b) Κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης.
  - c) Κιθαρωδίᾳ περὶ μουσικῆς.
  - d) Ὅμηρος λέγει.
  - e) Ἐν τοῖς τείχεσιν τῶν πολεμίων.
  - f) Ἀδελφὸς Ὀρφέως.
5. Analiza as palabras da 3ª declinación que atopas nas seguintes frases e tradúceas.
  - a) Τὸ τέμενος Ἀθηνᾶς καὶ Διὸς ἀγάλματα χαλκοῦ ἔχει.
  - b) Ἀλκμήνῃ δύο ἐγέννησε παῖδας.
  - c) Ζεὺς δὲ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα Ἀρμονίαν.
  - d) Ἡ γυνὴ μοι ἀπεκρίνετο.
  - e) Οἱ γῦπες ὄριθα κατεσθίουσιν.
  - f) Ἐξ Ἰθάκης ἔρχομαι, ὦ γέρων.
6. Separa a raíz e desinencias as palabras da 3ª declinación que atopas nas seguintes frases e tradúceas
  - a) Διὸς ἐστὶν ἐνταῦθα ἱερόν.
  - b) Οἱ ἄρχοντες φύλακες τῶν νόμων ἔσονται.
  - c) Ὁ διδάσκαλος τοὺς παῖδας τὰ γράμματα διδάσκει.
  - d) Ἀπώλεσε ναὺς τριάκοντα.
  - e) Ἐκόμισαν ὑδρίαν ὕδατος.

Πρῶξις 2

7. Identifica as seguintes formas e indica a 1ª sing. do aoristo de indicativo activo.
βασιλεύσαιμι, κρύψας, ἔπλεξας, παυσάμενης, μεινάντων, ἐποίησάμεθα.
8. Indica a 1ª singular do aoristo sigmático de indicativo.

ἱερεύω, κλέπτω, τεινω, θυηπολέω, μένω, φυλάττω, παίζω, ἀγγέλλω, κορυφώω.

- 9.** Coa axuda do dicionario, localiza o presente dos seguintes aoristos radicais, escribe a 1ª de singular do Imperfecto correspondente e explica a diferenza entre o imperfecto e o aoristo.

ἔπιον, ἔθανον, ἔλαβον, ἐγενόμην, ἐπιθόμην, ἔφυγον, ἠῦρον.

- 10.** Analiza os aoristos pasivos e, coa axuda do dicionario, indica o seu presente activo.
ἀπελογήθη, ἐπιβουλευθίς, ἠναγκάσθη, καταλειφθέντας, ἠθροίσθησαν, διαφθαρήναι.

Πράξις 3

- 11.** Escribe a 1ª singular do imperfecto dos seguintes verbos.

διαλέγω, ἄπτω, προσβλέπω, αὔξω, καταπίπτω, παρασκευάζω, ὀφελέω, οἰκέω, συνομολογέω.

Πράξις 4

- 12.** Traduce as seguintes frases e indica o valor das preposicións.

- a) Ἐν τῇ βασιλέως χώρα ἦν.
- b) Ἐγέλασας ἐπ' ἐμοί.
- c) Ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Ἑλλήνων εἶ.
- d) Ζεὺς ἔπεμψεν ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὐλον ὄνειρον.
- f) Ἀμφὶ ὤμοις ἐβάλετο ξίφος.

- 13.** Traduce... sinalando os dativos e indicando a qué tipos pertencen

- a) Τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν.
- b) Πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ ποιεῖ.
- c) Ἡμῖν τοῦτό ἐστιν οὐ περιοπτέον.
- d) Ἦσαν τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες.
- e) Καί μοι μὴ θορυβήσητε.
- f) Ἐμείγνυντο μέλι σὺν γάλακτι.

Πράξις 5

TEXTO 2 (de)

- 14.** Que valor ten ἦσαν neste contexto? Por que?

- 15.** Que valor sintáctico teñen εἶδη e ἡλικίαν?

- 16.** Que función teñen Ἡσίοδον, Ὅμηρον, πρεσβύτερος, μου?

- 17.** Sinala derivados galegos/casteláns de θεῶν, εἶδη, πρεσβυτέρους, θεογονίαν, τιμάς.

- 18.** Traduce o texto.

UNIDADE 4. EXERCICIOS DE AUTOAVALIACIÓN. SOLUCIONARIO

Πράξις 1

1. Tendo en conta os seguintes xenitivos de singular da 3ª declinación, descubre a súa raíz e o nominativo e acusativo de singular

γυναικός, ὄριθος, βασιλέως, μύς, φύλακος, ὀνόματος, ὀπός, αἰγός.

Xenitivo	Raíz	Nominativo sg.	Acusativo sg.
γυναικός	γυνα-, γυναικ-	γυνή	γυναῖκα
ὄριθος	ὄριθ-	ὄρις	ὄριθα
βασιλέως	βασιλευ-	βασιλεύς	βασιλέα
μύς	μυ-	μῦς	μῦν
φύλακος	φυλακ-	φύλαξ	φύλακα
ὀνόματος	ὀνοματ-	ὄνομα	ὄνομα
ὀπός	ὀπ-	ὄψ	ὄπα
αἰγός	αἰγ-	αἶξ	αἶγα

2. Analiza morfoloxicamente as seguintes palabras, indicando caso, número, xénero e declinación

ἀνὴρ: nom. sing. m. 3ª

ὀνόματα: nom. voc. acus.plur. n. 3ª

γέρων: nom. sing. m. 3ª

σάρκες: nom. voc. plur. f. 3ª

σώματι: dat. sing. n. 3ª

ὄριθα: ac. sing. m./f. 3ª

παίδων: xen. plur. m. 3ª

πυρί: dat. sing. n. 3ª

3. Con que palabras do exercicio anterior están relacionadas etimoloxicamente os seguintes helenismos:

Pediatra con παίδων, *pirómano* con πυρί *sarcófago* con σάρκες *ornitólogo* con ὄριθα, *onomástica* con ὀνόματα, *poliandria* con ἀνὴρ (xen. ἀνδρ-ός).

4. Traduce as seguintes expresións.

g) Εἰς τὴν οἰκίαν.

→ Á casa

h) Κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης.

→ Contra a cólera de Afrodita.

i) Κιθαρωδία περὶ μουσικῆς.

→ Sobre a música con cítara.

j) Ὅμηρος λέγει.

→ Homero di.

k) Ἐν τοῖς τείχεσι τῶν πολεμίων.

→ Nos muros dos inimigos.

l) Ἀδελφὸς Ὀρφέως.

→ Irmán de Orfeo.

5. Analiza as palabras da 3ª declinación que atopas nas seguintes frases e tradúceas.

a) Τὸ τέμενος Ἀθηνᾶς καὶ Διὸς ἀγάλματα χαλκοῦ ἔχει.

τέμενος: nom. sing. n., tema en -σ

Διὸς: xen. sing. m., tema en -ευ/-ι

ἀγάλματα: ac.plur. n., tema en -τ.

O recinto sagrado de Atenea e de Zeus ten estatuas de bronce.

b) Ἀλκμήνη δύο ἐγέννησε παῖδας.

παῖδας: acus. plur. m., tema en -δ.

Alcmena tivo dous fillos.

c) Ζεὺς δὲ ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα Ἀρμονίαν.
Ζεὺς: nom. sing. m., tema en -ευ/-ι
γυναῖκα: acus. sing. fem., tema en γυνη- / γυναικ-
Zeus deulle por muller a Harmonía.

d) Ἡ γυνή μοι ἀπεκρίνετο.
γυνή: nom. sing. f., tema γυνη-, γυναικ-
A muller respondíame.

e) Οἱ γῦπες ὄρνιθας κατεσθίουσιν.
γῦπες: nom. plur. masc., temas en -π
ὄρνιθας: acus. plur. masc./fem., tema en -θ.
Os voitres comen paxaros.

f) Ἐξ Ἰθάκης ἔρχομαι, ὦ γέρον.
γέρον: vocat. sing. masc., tema en -ντ.
Veño de Ítaca, ancián.

6. Separa a raíz e desinencias das palabras da 3ª declinación que atopas nas seguintes frases e tradúceas

a) Διὸς ἐστὶν ἐνταῦθα ἱερόν.
Δι-ός

Aquí hai un templo de Zeus.

b) Οἱ ἄρχοντες φύλακες τῶν νόμων ἔσονται.
ἄρχοντ-ες
φύλακ-ες

Os gobernantes serán gardiáns das leis.

c) Ὁ διδάσκαλος τοὺς παῖδας τὰ γράμματα διδάσκει.
παῖδ-ας
γράμματ-α

O mestre ensina a gramática aos nenos.

d) Ἀπώλεσε ναῦς τριάκοντα.
ναῦ-ς

Perdeu trinta naves.

e) Ἐκόμισαν ὕδριαν ὕδατος.
ὕδατ-ος

Trouxeron un cántaro de auga.

Πρᾶξις 2

7. Identifica as seguintes formas e indica a 1ª sing. do aoristo de indicativo activo.

βασιλεύσαιμι	: 1ª sing., optativo de aor. activa.	1ª sing. aor. indic.:	ἐβασίλευσα
κρύψας	: nom. sing. masc. partic. aor. activa;	“ “ “	ἔκρυψα
ἔπλεξας	: 2ª sing. aor. de indiact. activa	“ “ “	ἔπλεξα
παυσαμένης	: xenit. sing. fem. partic. aor. media	“ “ “	ἔπαυσα
μεινάντων	: xenit. plur. masc./n. part. aor. act.	“ “ “	ἔμεινα
ἐποίησάμεθα	: 1ª plur. aor. indic. media.	“ “ “	ἐποίησα

8. Indica a 1ª singular do aoristo sigmático de indicativo.

ἱερεύω

ἱέρευσα

κλέπτω	ἔκλεψα
τείνω	ἔτεινα
θυηπολέω	ἐθυηπόλησα
μένω	ἔμεινα
φυλάττω	ἐφύλαξα
παίζω	ἔπαισα
ἀγγέλλω	ἔγγειλα
κορυφώω	ἐκορύφωσα

- 9.** Coa axuda do dicionario, localiza o presente dos seguintes aoristos radicais, escribe a 1ª de singular do Imperfecto correspondente e explica a diferenza entre o imperfecto e o aoristo.

ἔπιον, ἔθανον, ἔλαβον, ἐγενόμην, ἐπιθόμην, ἔφυγον, ἦϋρον.

Aoristo	Presente	Imperfecto	Diferenzas
ἔπιον	πιν-ω	ἔπινον	O imperf. ten o suf. -ν-, exclusivo do t. de presente.
ἔθανον	θινήσκ-ω	ἔθνησκον	O imperf. ten o suf. exclusivo -σκ- e o tema θνη-
ἔλαβον	λαμβάν-ω	ἐλάμβανον	O impf. ten o inf. -ν- e o suf. -αν-, do t. de pres.
ἐγενόμην	γίγν-ο-μαι	ἐγι-γνόμην	O imp. ten red. e grao Ø, o aoristo, grao -ε- sen redup.
ἐπιθόμην	πείθ-ω	ἐπειθόμην	O impf. ten grao -ε-, o aoristo ten grao Ø (πειθ- /πιθ-).
ἔφυγον	φεύγ-ω	ἔφευγον	O impf. ten grao -ε-, o aoristo ten grao Ø (φεύγ-/φυγ-).
ἦϋρον/εὔρον	εὐρίσκ-ω	ἦϋρισκον	O impf. ten o suf. -ισκ-, exclusivo do t. de presente.

- 10.** Analiza os aoristos pasivos e, coa axuda do dicionario, indica o seu presente activo.

ἀπελογήθη, ἐπιβουλευθεῖς, ἠναγκάσθη, καταλειφθέντας, ἠθροίσθησαν, διαφθαρήναι.

Aoristo pasivo	Análise morfolóxica	Presente
ἀπελογήθη	3ª sing. aor. indic. voz pasiva.	ἀπο-λέγ-ω
ἐπιβουλευθεῖς	nom. sing. m. do partic. aor. pasivo.	ἐπι-βουλεύ-ω
ἠναγκάσθη	3ª sing. aor. indic. voz pasiva.	ἀναγκάζ-ω
καταλειφθέντας	acus. plur m. do partic. aor. pasivo.	κατα-λείπ-ω
ἠθροίσθησαν	3ª plur. aor. indic. voz pasiva.	ἀθροίζ-ω
διαφθαρήναι	Infin. aor. pasivo	δια-φθείρ-ω

Πρᾶξις 3

- 11.** Escribe a 1ª singular do imperfecto dos seguintes verbos.

διαλέγω, οἰκέω, ἄπτω, προσβλέπω, αὔξω, καταπίπτω, παρασκευάζω, ὀφελέω, συνομολογέω, περιτρέχω.

Presente	Imperfecto	Presente	Imperfecto
διαλέγω	διέλεγον	καταπίπτω	κατέπιπτον
οἰκέω	ᾠκουν	παρασκευάζω	παρεσκεύαζον
ἄπτω	ἤπτον	ὀφελέω	ὠφέλουν
προσβλέπω	προσέβλεπον	συνομολογέω	συνωμολόγουν
αὔξω	ἤϋξον	περιτρέχω	περιέτρεχον

Πρᾶξις 4

- 12.** Traduce as seguintes frases e indica o valor das preposicións.

- a) Ἐν τῇ βασιλέως χώρα ἦν.
Estaba na terra do rei (lugar onde).
- b) Ἐγέλασας ἐπ' ἐμοί.
Rícheste de min (causa).
- c) Ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Ἑλλήνων εἶ.
Estás na chaira dos gregos (lugar onde).
- d) Ζεὺς ἔπεμψεν ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον.
Zeus enviou ao Atrida Agamenón un funesto soño (dirección).
- e) Φεύγειν σὺν ναυσὶ κελεύσω.
Mandarei fuxir cos barcos (instrumento).
- f) Ἀμφὶ ὧμοις ἐβάλετο ξίφος.
Dos ombreiros colgaba unha espada (lugar de onde).

13. Traduce as seguintes oracións, sinalando antes os dativos e indicando a qué tipos pertencen

- a) Τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν.
τοῖς φίλοις, **complemento indirecto.**
Ofrecen seguridade aos amigos.
- b) Πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ ποιεῖ.
αὐτῷ, **dativo de interese.**
Todo home traballa para si mesmo.
- c) Ἡμῖν τοῦτό ἐστιν οὐ περιοπτέον.
ἡμῖν, **dativo axente.**
Isto non debe ser descoidado por nós.
- d) Ἦσαν τῷ Κροίσῳ δύο παῖδες.
τῷ Κροίσῳ, **dativo posesivo.**
Creso tiña dous fillos.
- e) Καί μοι μὴ θορυβήσητε.
μοι, **dativo ético.**
E non me alborotedes.
- f) Ἐμείγνυντο μέλι σὺν γάλακτι.
σὺν γάλακτι, **dativo instrumental.**
Mesturaban mel con leite.

Πράξις 5

TEXTO 2 (de)

- 14.** Que valor ten ἦσαν neste contexto? Por que?
Ten valor de verbo predicativo (*existir*), porque non leva atributo.
- 15.** Que valor sintáctico teñen εἶδη e ἡλικίαν ?
Ambos son acus. de relación.

16. Que función teñen 'Ησίοδον, 'Ομηρον, πρεσβυτέρους, μου?

'Ησίοδον, 'Ομηρον son os suxeitos do infinitivo γενέσθαι. O atributo é πρεσβυτέρους. En canto a μου, é o 2º termo (en xenitivo) do comparativo πρεσβυτέρους.

17. Sinala derivados galegos/casteláns de θεῶν, εἶδη, πρεσβυτέρους, θεογονίαν, τιμάς.

a) θεῶν:

- teoloxía 'estudo dos deuses' (cf. λόγος), é un termo antigo para referirse a poemas que trataban da divindade.
- teodicea 'xustificación de Deus', termo filosófico introducido por Leibniz, que logo se aplicou á teoloxía natural. O segundo elemento do composto é δίκη, *xustiza*.
- teocracia 'concepción dun Estado segundo a cal o poder, considerado procedente de Deus, é exercido por sacerdotes ou por un príncipe considerado ministro de Deus'. O segundo elemento do composto é κράτος, *poder*.
- teosofía 'doutrina relixiosa que ten por obxecto o coñecemento de Deus revelado e a unión con El'. O segundo elemento é σοφία, *sabedoría*.

b) εἶδη:

- idea 'representación mental dunha cousa real ou imaxinaria'. εἶδος é un termo grego antigo. Orixinariamente significaba *visión*, da raíz *wid- que dá lugar ao grego εἶδον e ao latino *video*.
- ideoloxía 'conxunto de ideas que caracterizan a unha persoa ou grupo'. Composto moderno, que ten como segundo elemento λόγος.

c) πρεσβυτέρους:

- presbítero 'sacerdote que recibiu a 3ª das ordes maiores'. O nome explícase porque esta dignidade só a exercían en principio os sacerdotes de máis idade.
- presbicia 'diminución da agudeza visual para a visión próxima'. É un termo moderno. A razón do nome é que se trata dunha enfermidade propia de persoas de idade.
- présbita 'persoa afectada de presbicia'. Deriva da forma non comparativa con sufixo -της, πρεσβύτης, que en grego significaba simplemente *ancián*.

d) θεογονίαν:

- teogonía 'poema acerca da orixe dos deuses'. É un termo antigo. Serviu de título a un poema de Hesíodo. O seu derivado é teogónico 'pertencente ou relativo á teogonía'.

d) τιμάς:

- timocracia 'sistema de goberno no que os dereitos políticos están reservados aos ricos'. É un termo antigo, co mesmo sentido, no que τιμή ten o significado de 'valoración da renda'. O segundo elemento é κράτος, *poder*.

18. Traduce o texto.

De onde naceu cada un dos deuses, se todos existiron sempre, e como eran nas súas figuras é cousa que non se sabía ata antonte ou onte, por dicilo nunha palabra. Pois Homero e Hesíodo me parece que, pola súa época, son máis antigos ca min en 400 anos e non máis. Eles foron os que compuxeron a teogonía dos gregos, atribuíron aos deuses os seus sobrenomes e definiron as súas honras e as súas competencias, ao tempo que nos ensinaron as súas figuras.